

Kázání: 142. O moruši, moři, morálce a motivaci

Pod slovem víra dá schovat kde co, od náboženské nesnášenlivosti až po ezoterické blouznění. Nečekejme, až budeme mít jednou natankováno vírou po okraj, ale vyjděme i s tím málem, které zrovna máme. Víra totiž, na rozdíl od benzínu či nafty, přibývá s jejím používáním. Kdybychom zůstali na parkovišti, nejenže bychom žádnou moruši nikdy nepřesadili, ale víra by se nám nakonec vypařila docela.

Kázání

**O moruši, moři,
morálce a motivaci**

Kázání

O moruši, moři, morálce a motivaci

1. čtení: Žalm 37, 1 - 9

1 Davidův.

2 Uvadají rychle jako tráva, jak zelené býlí zvadnou.

3 Doufej v Hospodina, konej dobro, v zemi přebývej a zachovávej věrnost.

4 Hledej blaho v Hospodinu, dá ti vše, oč požádá tvé srdce.

5 Svou cestu svěř Hospodinu, doufej v něho, on sám bude jednat.

6 Dá, že tvoje spravedlnost zazáří jak světlo, jako polední jas tvoje právo.

7 Ztiš se před Hospodinem a čekej na něj. Nevzrušuj se kvůli tomu, kdo jde úspěšně svou cestou, nad tím, kdo strojí pikle.

8 Odlož hněv a zanech rozhořčení, nevzrušuj se, ať se nedopustíš zlého,

9 neboť zlovolníci budou vymýceni, ale kdo naději skládá v Hospodina, obdrží zemi.

2. čtení: Lukáš 17, 5 - 10

5 Apoštolové řekli Pánu: „Dej nám více víry!“

6 Pán jim řekl: „Kdybyste měli víru jako zrnko hořčice, řekli byste této moruši: ‚Vyrvi se i s kořeny a přesaď se do moře,‘ a ona by vás poslechla.“

7 „Řekne snad někdo svému služebníku, který se vrátil z pole, kde oral nebo pásal: ‚Pojď si hned sednout ke stolu?‘

8 Neřekne mu spíše: ‚Připrav mi něco k jídlu a přistroj se k obsluze, dokud se nenajím a nenapiji; pak budeš jíst a pít ty?‘

9 Děkuje snad svému služebníku, že udělal, co mu bylo přikázáno?

10 Tak i vy, když učiníte všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte: ‚Jsme jenom služebníci, učinili jsme to, co jsme byli povinni učinit.‘“

Sestry a bratři,

vy, kteří pamatujete socialismus, si určitě vybavíte, jaká byla tenkrát pracovní morálka. Stručně řečeno všelijaká. Někdo se ve fabrice nebo na poli nadřel až příliš, jiný naopak trávil velkou část pracovní doby v montérkách v hospodě.

O pokleslé pracovní morálce se tu a tam mluvilo třeba i v televizi, navzdory tomu nebylo síly, která by mravně problematické zaměstnance k dodržování předepsaných pracovních povinností donutila.

Jednou z příčin neblahého stavu byla slabá motivace. Když člověk neví, proč by měl vlastně nějaké úsilí vyvinout, tak je nejspíš nevyvine. Proč by se snažil, když je to v posledu jedno – ať se snažíš nebo ne, zapláceno dostaneš stejně – tak to tenkrát často chodilo.

Motivace je důležitá nejen u morálky pracovní, ale prakticky u morálek všech, co jich mezi lidmi je.

Sportovní tým s vynikající morálkou na tom bude bezpochyby lépe než mančaft rozhádaný a frustrovaný.

Se zatajeným dechem takřka v přímém přenosu v posledních dnech sledujeme, jak se díky vysoké

bojové morálce daří ukrajinským vojákům vyhánět okupanty ze svého území. Ve srovnání s vojáky ruskými mají totiž silnější motivaci, bojují za své rodiny a spoluobčany. Jsou ochotni a schopni efektivně spolupracovat za cílem osvobození své vlasti.

Nějakou morálku má každý z nás, ať už jsme kdekoli a v jakékoli pozici. Máme jistou představu, jak by mělo správné jednání ve společnosti vypadat a podle toho vypadá i naše morálka.

Takzvaní šmejdi, co lidem vnucují předražené hrnce nebo elektřinu, si dali za cíl vydělat za každou cenu, všechno ostatní je jim šuma fuk.

Putinovi jde zase o to, aby se udržel stůj co stůj u moci a zapsal se do historie jako úspěšný pokračovatel v odkazu cara Ivana Hrozného – že při tom šíří zkázu a utrpení je mu evidentně vcelku ukradené.

Když se poohlédneme do minulého století, zjistíme, že čím vznešenějšími ideály se lidé nechali motivovat, tím horší to bylo. Nacisté snili o lepším světě pro svůj národ, komunisté zas pro svou třídu, v obou případech to stálo desítky milionů lidských životů.

Existuje vůbec nějaká morálka, která by byla, jak se dnes říká, trvale udržitelná? Z níž by nečouhaly sobectví, mocenská zvůle a ideologická slepota? Která by byla pro všechny lidi bez rozdílu?

Jedna by tu byla, je napsaná v bibli, a je to vlastně jen jedna věta: Jak chcete, aby lidé jednali s vámi, tak jedněte vy s nimi (Lk 6,31). Ježíš zlaté pravidlo onehdy řekl svým učedníkům a následně jim na dalších stránkách Lukášova evangelia na několika příkladech ukázal, jak takhle morálka v praxi vypadá.

Zkusme si je nyní jednotlivě narychlo ve stručnosti zopakovat:

- Nemáme odplácet zlým za zlé, ale být milosrdní, protože takhle s námi jedná i sám Bůh.
- Nemáme být chamtiví, protože majetek si do hrobu nevezmeme.
- Nemáme se vytahovat, protože kdo se povyšuje, bude ponížěn.
- Nemáme být neteční ke strádání druhých, protože se klidně může stát, že se role obrátí, ať už teď nebo na věčnosti.
- Nemáme druhé vylučovat, protože pak si koledujeme o to, že Bůh vyloučí nás.
- Nemáme být špatným příkladem lidem okolo, protože si mohou říct „když může on, tak já taky“.
- Nemáme být nesmiřitelní, protože když někdo lituje, že nám ublížil, je na místě mu odpustit – třeba i opakovaně; právě tak jedná Bůh s námi.

No, a to je ve stručnosti tak všechno, co Ježíš v souvislosti se zlatým pravidlem učedníkům řekl. Trvale udržitelná morálka vhodná do každé doby. Akorát má jeden malý háček, a sice že podle ní my lidé nedokážeme žít.

Však měli také učedníci vykulené oči a bezradně kroutili hlavami: „Dej nám více víry! Na tohle nemáme! Pro tak náročnou morálku nejsme dostatečně vybaveni!“

Zajímavé je, sestry a bratři, že od Ježíše požadovali právě přídavek víry. Nebylo by lepší vyžádat si navíc spíš třeba kuráž, odolnost či soudržnost? Proč zrovna víru? A jakou víru vlastně měli na mysli?

Dneska se pod slovem víra dá schovat kde co, od náboženské nesnášenlivosti až po ezoterické blouznění. Nic z toho ovšem učedníci na mysli neměli. Nestáli o věroučnou přednášku nebo nějakou zázračnou duchovní nalejvárnu.

Stručně řečeno, báli se, že nejsou dostatečně motivovaní, aby náročnou Ježíšovu morálku začali skutečně žít. Měli strach, že to prostě nedají, protože jiné motivace, jako jsou například pocit vlastní důležitosti, nutkání hromadit majetek nebo touha po pomstě, jsou prostě silnější.

„Pane, dej nám více víry!“ obracejí se učedníci na Ježíše jakoby to byl nějaký motivační kouč, kterých je dnes všude spousta a jejichž knihy se nebývale dobře prodávají. Chtěli by nějak poradit, jak se říká „nakopnout“, no prostě namotivovat, aby to šlo potom celé tak nějak automaticky samo.

Ježíš ale z rukávu žádné motivační poučky nevytáhl, jen se na ně podíval a řekl: „Stačí, když budete mít víry jen jako šafránu. I tak to bude dost na to, abyste klidně přiměli tuhle moruši přesadit se do moře.“

Cože? Proč by asi tak učedníci měli chtít přesazovat strom s mohutnými kořeny do moře? Navíc ve vodě kořeny přece strom neudrží. Samozřejmě je to nadsázka. Ježíš ji použil, aby učedníkům došlo, že i s malou dávkou víry se dají dělat velké, ba dokonce nemožné věci.

Vlastně jde jen o to nečekat, až budeme mít jednou natankováno vírou po okraj, ale vyrazit i s tím málem, které zrovna máme. Víra totiž, na rozdíl od benzínu či nafty, přibývá s jejím používáním. Kdybychom zůstali na parkovišti, nejenže bychom žádnou moruši nikdy nepřesadili, ale víra by se nám nakonec vypařila docela.

Právě na tuto zvláštní zákonitost poukáže Ježíš hned vzápětí. Přirovná učedníky k postavě služebníka, který je přece od toho, aby sloužil, ne aby ležel na kavalci, nechal se obsluhovat a čekal, až se mu vlije do žil nějaká zázračná energie.

Služebník jednoduše dělá to, co má, na nějaké přemítání nebo kurzy pozitivní motivace není čas.

A nebyl by to Ježíš, aby si nakonec do učedníků trochu přátelsky nerýpnul: „Když uděláte všechno, co jste udělat měli, pak si pro sebe řekněte: Jsme docela k ničemu, udělali jsme jen to, co máme v pracovní náplni.“

Zní to trochu syrově, ale myslím, že to učedníci skousli. Potřebovali to slyšet.

Ježíšova trvale udržitelná morálka může vypadat náročně, když si ji ale lidé, ideálně celá společnost, osvojí, věci se začnou měnit, vzájemná důvěra roste a leckteré zakořeněné moruše předsudků a příkoří se samy přesadí do moře zapomnění.

Časem se taková vzájemně ohleduplná morálka stane docela běžnou výbavou a nikoho už ani nenapadne, že by za ní měl sklízet nějakou zvláštní pochvalu či uznání.

Závěrem snad jen suché konstatování, že žádný jedinec ani žádná lidská společnost dosud nebyla s to Ježíšovo zlaté pravidlo a jeho trvale udržitelnou morálku uskutečnit na 100%. Někdy se daří lépe, jindy nám to jde hůř. Někdy dokonce musí přijít ke slovu síla, aby se invaze sobectví, mocenské zvůle a ideologické slepoty zastavila a neničila nadále lidem životy.

Naše současnost není vůbec ideální. Není divu. Morálka, kterou se učedníci mají naučit žít je totiž morálkou budoucího věku.

Víra Ježíšových učedníků hledí do očekávané budoucnosti. Právě tam leží jejich motivace. Navíc od Ježíše vědí, že ona lepší budoucnost už skrytě začala a kdo tomu uvěří, může se s ní setkávat v nejrůznějších okamžicích svého života už teď.

Stačí, když se s tou naší poloprázdnou nádrží víry vydáme na cestu. Stačí, když si morálku

ohleduplnosti, laskavosti a milosrdenství osvojíme, časem se stane naší přirozenou součástí. Pak se začnou dít věci!

Peč

SPCH 2. 10. 2022

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Sít víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Sít víry](#)